

Før og efter verden fik fart på – om forfatteren Egon Nielsen

Da Egon Nielsen i 1978 fik udgivet erindringsromanen »Samtalestationen«, blev det et gennembrud for ham, og radio og fjernsyn havde bud efter ham. Redaktionen har bedt hans bror, Charles Nielsen, om at give et personligt portræt af den nu afdøde forfatter.

Med fru Hansen som bestyrerinde blev Ydby Samtalestation oprettet i 1904 og havde indtil 1916 til huse i ejendommen Ydbyvej 192. Et kompleks med tre lejligheder, opført af Trapgårdsens ejer og elektriker, »fremskridtsmanden« Peder Pedersen. Ifølge telefonbogen bestod abonnenterne i 1907 af omegnens købmænd og forretningsdrivende, syv i alt, der blev betjent via et apparat, der hang på væggen. Officielt var der endnu ikke døgnvagt, men en åbningstid sammenfaldende med forretningslivet, så med det upyntelige teleanlæg hængende i stuen havde fru Hansen fået en bunden stilling, som hun hverken kunne leve eller dø af.

Ved århundredskiftet – før verden fik fart på – blev der trods stabiliteten alligevel bygget lidt hist og her, bl.a. havde mors bror Kristian Berg Johansen startet Ydby Maskinværksted over for huset, hvor telefoncentralen blev installeret. Da Berg endnu var ugift, manglede han et sted, hvor han og hans svend kunne købe deres kost, og han tilskyndede derfor mor, Juliane Marie Johansen, til at flytte ind i loftetagen oven over centralen.

Omkring 1910 kom mor hjem fra Mariibo med den femårige Anker, født uden for ægteskabet, og stod nu med ham – og en

symaskine og skulle i sit ansigts sved tjene føden til drengen og sig selv. I den situation valgte hun til alt held at følge Bergs forslag og flyttede ind på kvisten i det hus, der i stuen til venstre lige havde fået den nyoprettede telefoncentral hængt op på væggen.

Oppe i kvistlejligheden var der meget beskedne forhold til mors systue og eleverne Petra og Anna Vestbjerg, idet hele herligheden kun bestod af et lille køkken og to små stuer. Så når mor skulle passe systuen og samtidig havde Berg og hans svend »Jens Julianen« på kost, var der hverken tid eller plads til et normalt familieliv for mor og lille Anker.

Som fastansat bestyrerinde af Ydby telefoncentral kunne fru Hansen ikke uden videre lukke sin dør og forlade lejligheden, i hvert fald ikke inden for centralens officielle åbningstid – for selv om der kun var få abonnenter, havde de krav på en god og reel betjening. Når fru Hansen af forskellige årsager ikke kunne være til stede, måtte hun nødvendigvis have hjælp af én, der både ville og kunne betjene apparaturet. Derfor faldt det naturligt, at mor som enlig og nær nabo blev sat ind i televærkets mysterium, så hun i presserende tilfælde kunne træde hjælpende til. Det kunne for

eksempel være, når byens borgere efter tur lå og våndede sig af influenza eller lignende smitsomme sygdomme – for den slags tager hverken hensyn til folks pengepung, eller enlige centralbestyrerinder.

Med mors kendskab til centralens betjening var det meget nærliggende, at det blev hende, der overtog bestyrerstillingen efter fru Hansen. En stilling der førte med sig, at mor flyttede ned fra loftetagen og ind i den noget større stueejlighed, hvor centralen endnu hang på væggen. Imidlertid var mor blevet gift med »jernbanearbejder« Anders Christian Nielsen fra Lyngs. Et forhold der efter sigende ikke bedrede økonomien, men resulterede i at mor fødte en søn, der i dåben fik navnet Egon Halfdan Nielsen. At mellemnavnet betyder noget så trist som halvdansk, har mor og far sikkert ikke vidst eller skænket en tanke. Men Egon vidste det, og som voksen

brugte han det aldrig – senere viste det sig da også, at det aldeles ikke passede til hans livsholdning.

Under første verdenskrig blev der i spekulationsøjemed øst for det gamle afholdshjem opført to sammenhængende huse af nedbrydningsmaterialer fra Ydbygård. Med Jysk Telefon A/S som kautionist købte mor og far i 1916 det østligste hus – det der herefter blev hjemsted for Ydby Samtalestation, indtil mor midt i halvtredserne overlod bestyrerstillingen til sin svigerdatter Magda Johansen (Ankers kone).

—

Far, mor og Anker nåede kun lige at få sig indrettet i det nye hus, før Egon meldte sin ankomst, under et snevejr om aftenen den 13. november 1916. Vejret gav ikke grund til bekymring, det gjorde det derimod, da det viste sig, at drengen havde fire sammenvoksede fingre på højre hånd. Og det

Egon Niensens barndomshjem, centralen, udgør den venstre halvdel af de sammenbyggede huse.

er jo ikke lige det, en far og mor venter sig af en glædelig begivenhed.

Tilsyneladende var mor både stærk og selvsikker – tog tingene som de kom og lod sig ikke sådan uden videre slå ud, men ved synet af drengens lille vansirede hånd kan en mor umuligt holde tårerne tilbage. Tankerne har sikkert også kredset om, hvordan det ville gå ham fremover, idet hun både havde set og følt, hvor svært det kunne være at skaffe det nødvendige til dagen og vejen selv med to veldrejede hænder. Ifølge Egons beskrivelse skulle det for fars vedkommende især have været svært at forlige sig med, at knægten ville være uegnet til al krigstjeneste. Det er også blevet sagt, at far ikke var ivrig efter legemligt arbejde, så den tanke skulle vel ikke ligge ham fjernt, at føden kunne skaffes på andre måder end ved brug af greb og skovl. Her skal det indskydes, at far døde, da jeg var seks år, så hvad jeg ved om hans liv og levned er i det store hele blevet mig fortalt.

Når Anker er født i 1905, Egon i 1916 og jeg i 1920, kan vi ikke have siddet i den samme sandbunke og leget med de samme kammerater, og når jeg kun var fire år, da Egon begyndte at gå i skole, kan vore interesser på det tidspunkt heller ikke have været sammenfaldende. Det gjaldt dog ikke ejerforholdet til vor gamle hunkat, med det misvisende navn Lars Priss, idet jeg ifølge mor engang forsøgte med rå magt at tage katten fra Egon. På det alderstrin må det have været en smal sag at slå mig ud, men da voldsanvendelse ikke lå for ham, brugte han i det foreliggende tilfælde det slående argument: *»Ja do ma da væ klår øver, at det var mæ og mis, dæ føst kom te dæn hæe hus.«* Og det var så sandt, som det var sagt, men om det så virkede, er en anden sag.

Der gik nok både år og dag, før jeg opdagede, at Egons hånd var anderledes, og som den mest fremfusende tog jeg sikkert ikke større hensyn til ham af den grund. Måske derfor var det, mor sagde: *»Vi skal huske på at være god ved Egon, for det er jo ikke givet, at han lever så længe.«* Når jeg husker den formaning efter så mange år, må det have gjort et vist indtryk. Om det så var særlig betænksomt at betro mig de tanker, er jeg senere kommet noget i tvivl om, selv om det fra mors side selvfølgelig var velment.

For Egons vedkommende ville det ikke have været ubegrundet, hvis han havde vænnet sig til at bruge venstre hånd, men jeg vil tro, at han allerede hjemmefra fik lært at bruge den højre. Hvis ikke lærte han det i hvert fald i skolen, for her fik alle uden undtagelse besked på at fatte skrive-redkaberne med den »rigtige« hånd.

Da Egon i 1922 begyndte i Flarup skole hos lærerinde frøken Magna Bjerregård, skilte åen ikke skoledistrikterne, og af den grund slap han for at traske de cirka halvanden kilometer til og fra Sdr. Ydby forskole – en tur halvdelen af stationsbyens små børn få år efter måtte ud på. Egon har sikkert været meget omgængelig, han kom i hvert fald så godt ud af det med Magna Bjerregård, at han fik et billede af hende og hendes mor, før hun rejste tilbage til København. Som vor kusine og barnepige Nielsine udtrykte det, var han »en medgørlig dreng, men måske nok lidt anderledes«. Et udsagn der stemmer godt overens med forholdet til hans unge lærerinde.

Fra Flarup gik kundskabens vej videre til Tvolm skole, med N. A. Frederiksen som lærer – et skifte som at komme fra aske i ild. Her græd de mest nervøse, eller i værste fald tissede de i bukserne under indlæringens svære kunst. I timerne skulle

der selvfølgelig være ro, men da Egon fra naturens hånd var en grinebider, havde han i givne situationer svært ved at beherske lattermusklerne. En dag må morskaben have taget overhånd, den bredte sig i hvert fald til kammeraterne med det resultat, at Egon måtte sone synden med et drag prygl. Det var før, Frederiksen kendte mor, men det kom han til, da han over telefonens ledningsnet, via skomager Gjørup, fik en tiltrængt god gammeldags opsang, af den slags der glemmes sent. Det skete også, at andre forældre kom og gav til kende, at deres børns lærdom ikke skulle bankes ind med håndkraft, og det dæmpede altid gemyttet et stykke tid. Til Frederiksens forsvar skal det nævnes, at han var opvokset i Slesvig, hvor han blev født i 1897 af danske forældre, men fik først dansk statsborgerskab ved genforeningen i 1920. Et forhold der viste sig i hans danske sindelag, selv om han aldrig blev den tyske »ordnning« kvit.

Frederiksen overøste ikke skolebørnene med roser, men på gode dage skete det, at Egon nød den gunst at få sine fristile læst højt, tilmed blev en stil endda kommenteret med ordene: *»Ja, du skriver ikke så lidt bedre end journalisterne på Thisted Amtsavis«*. Omkring tolv års alderen, hvor almindelige fattige folks børn kom ud at tjene på de omkringliggende gårde, begyndte Egon på Hurup private kost- og realskole. Undervisningen supplerede han i vinterhalvåret på aftenskolen i Tvolm, der blev ledet af lærer Frederiksen for et honorar af to kroner pro persona. Og i dag lyder det jo ikke urimeligt.

På det tidspunkt begyndte det så småt at gå op for mig, at Egon vist ikke var som de fleste, eller sagt med andre ord, »at han var nøj æn sær jæn«. Det kom bl.a. til udtryk ved, at han »spildte« en store del af sin tid

Egon som fireårig.

med at læse om den sindssyge hollandske maler og lægprædikant Vincent van Gogh – og andre lignende klatmalere, noget de fleste fornuftige mennesker aldrig kunne drømme om at beskæftige sig med. Og for at holde sig orienteret om ligegyldige ting som dansk litteratur, abonnerede han på sære tidsskrifter så som »Vild Hvede« og lignende.

Nej, så vidste man, hvad det var at smutte en tur ned til åen for at fange haletudser og hundestjler, spille fodbold, eller tage en forfriskende spurt på cyklen. Men af alle de glæder, livet havde at byde på, var intet så pirrende skønt og spændende som en jagttur sammen med Anker. Når sneen lå som en tyk dyne over det hele, og engen og åen frøs til, blev de korte dage brugt til kanekørsel og skøjteløb. Var vejret ikke til udendørs foretagsomhed, fore-

gik forlystelserne inden døre med forskellige spil eller leg med det populære tekno-sæt »Den lille Ingeniør«. Skulle det hele passes, blev der ikke meget tid til at læse andet end skolelektier, der som regel bestod af danmarks- og bibelhistorie og et uforståeligt salmevers. Og fik man terpet det igennem, var det mere end rigeligt med åndelig føde på én dag – for et almindeligt menneske.

Mens urinstinktet drog mig på fisketure til åen eller ud med bue og pil, havde Egon forlængst lagt disse sportsgrene bag sig og dyrkede nu sine »særinteresser«, der bl.a. gik ud på banjo- og violinspil, tegne, male, læse, digte og skrive. At poesien beskæftigede ham en del, fremgår af følgende tre udaterede vers, skrevet til mor i ukendt anledning. Sangen, der er dekoreret med tre store blade og en sol i enkelt streg, blev sunget hjemme ved én eller anden damekomsammen. Den hedder »Et Morgenminde« og går på melodien »Spurven sidder stum bag kvist«. Det må være én af de første sange, Egon fik duplikeret.

1. *Mor har lukket lyset ind
og retter ved gardinet
fanger solen på sin kind
og ordner sengelinet.
Sol – sol – sommerson
dagen står og brænder
luerød og morgensød
om hendes blide hænder.*

2. *Når den første kaffetår
er gledet bag om tøjjet
stille hun i haven går
og smiler velfornøjet.
Sang – sang – fuglesang
arbejdstiden venter
morgenluft og blomsterduft
hun først i haven henter.*

3. *Tusind minder i vor favn
som sol bag nattegyset
Helligt vorde moders navn
og helligt vorde lyset.
Lul – lul – tiden går
alt har mor os givet
uden snak og fuld af tak
til ham, som skænker livet.*

Foruden Egons mange gøremål beskæftigede han sig livet igennem med Ordet – det der var i begyndelsen – det Ord der var Gud. Det lærte han af mor – i søndagsskolen – som F.D.F.'er i Hurup – i Ydby K.F.U.M. – i kirkehuse og i de hjem, hvor Ordet lød, og det gjorde ingen forskel, om menigheden kaldte sig baptister, indremissionske eller frimissionske.

I de allerfleste tilfælde var Egons ungdomsvenner bekendende kristne, og han cyklede gerne både til Bedsted og Hørdum til møder og samvær. Foruden baptisterne (æ Saals piger – to ældre ugifte, meget venlige mennesker) aflagde han mange aftenbesøg hos en særpræget, ældre gartner i Gettrup. Her gik samtalen ikke på gartneriets mere eller mindre gode afkast, her kom dagbog og bibel frem, her var Ordet det vigtigste. Aldrig tog de afsked uden at bøje deres knæ i tak og bøn – og for at skåne bukserne tog de gerne til takke med en sæk som erstatning for et bedre bedetæppe.

I de helt unge år havde Egon mange anfægtelser. Det kom bl.a. til udtryk, da han omkring tolv års alderen blev inviteret i cirkus af sin gudmor, artisten fru Louise Vogelbein, datter af Dora Mieke Pfänner. Efter den indbydelse opstod der et dilemma – for kunne det passe, at hans søde og venlige gudmor gik på fortabelsens vej på grund af hendes optræden som ballet- og linedanser. Det spørgsmål kunne ikke

besvares af mennesker, så før der blev sagt ja eller nej tak til invitationen, blev Gud kontaktet i bøn for at få et tydeligt tegn, der tilkendegav, om et cirkusbesøg var tilforladeligt – eller ikke.

Det var længe før, almindelige mennesker lå og futede rundt i biler – derfor var det en sensation, da der en aften, ganske uventet, kom et sådant motordrevet køretøj og gjorde holdt udenfor Ydby Samtalestation. Set med Egons øjne var vognen tegnet fra himlens Gud, sendt af hans gudmor, for at hente ham til Cirkus Miehes gallaforestilling i det store telt på markedspladsen i Hurup. Den tvivl, der havde nået, forsvandt fuldstændigt ved synet af det blankpolerede køretøj – et cirkusbesøg var altså ikke det samme som en fribillet – til helvede.

Da Egon havde taget realeksamen, for-

søgte han sig som gartner – og senere som malerlærling, men kunstens muse havde allerede fået tag i ham, og de agtværdige fag blev ret hurtigt droppet. Derefter overtog han pladsen som mors faste medhjælper ved centralen, og mon ikke det var hendes tanke, at han eventuelt kunne overtage stillingen som bestyrer, hvis ikke andet viste sig, før hun ad åre måtte slippe tøjlerne.

Som den natteravn Egon var, kunne han umuligt være morgenduelig, men når mor endelig fik ham råbt op, virkede han oplagt og bød gerne den nye dag velkommen med højkrøstet sang. Selv om en glad salme nok formildede, var mor ikke altid lige tilfreds med at stå og kalde ham til live om morgenen, for når han havde sit job at passe, skulle han også møde til tiden – det havde hun altid gjort – arbejde var for hende en

Egon Nielsens mor, Juliane Marie, siddende ved centralbordet.

Guds velsignelse. En opfattelse der ganske vist ikke er i overensstemmelse med bibelen, hvor det tværtimod nævnes som Guds straf over mennesket, fordi Adam i fristelsens stund dummede sig ved at nyde unge Evas modne frugter.

Med flere og flere abonnenter, der skulle betjenes døgnet rundt, blev det en næsten uudholdelig opgave at passe centralen alene, så når Egon endelig kom på dupperne, var han mor til stor hjælp og vellidt af de mange abonnenter, han kom i forbindelse med over ledningsnettet.

Foruden de stunder, han tiltuskede sig om morgenen, nød han også godt af den goodwill, mor viste, når han skulle pleje egne interesser. Musikken blev for det meste udøvet solo, men det skete også, at han spillede sammen med Aksel Kristiansen (bette Assemand), der med sit band, bestående af tre mand, optrådte ved baller og lignende. Det kunne Egon selvfølgelig ikke deltage i, men han havde til gengæld æren af at fremstille musikforetagendets dekorationer, der bl.a. bestod af et bånd i blå duvetine med frynser, påmalet orkestrets navn omslynget af farverige blomster-ranker.

Foruden Aksel Kristiansens orkester blev købmand H. W. Østergård én af de første, der opdagede og gjorde brug af Egons evner som billedkunstner og dekoratør. At det blev en succes, kan man vist roligt sige, når en landsomfattende udstillingskonkurrence, for Galle & Jessens »Succes« chokolade, gav Østergårds vinduesdekoration et sølvbæger i præmie. Ud over det arbejdsmæssige havde Østergård og Egon flere sammenfaldende interesser, som fx kristne og verdslige samfundsforhold, emner der sikkert blev uddybet under deres traveture til oldtidshøjene, heden, og Dover plantage.

Efter som jeg på mine gamle dage er blevet fast støvsugermester her i huset, fandt jeg bag et guldindrammet, ovalt spejl en prisliste, hvor der meget utydeligt stod at læse: *Hos mig kan de faa = Malerier i alle Størelser fra 75 øre = Sofapuder fra 300 øre = Lyseduge & Løbere fra* (ikke prisansat) underskrevet Egon H. Nielsen.

Hvis de tilsyneladende prisbillige tilbud altid har været gemt bag på spejlet, er det svært at få øje på reklameværdien, så mon ikke priserne har stået på et stykke pap, der senere er blevet brugt ved en udskiftning af spejlglasset. Reklamefremstødet er gået min hukommelse forbi, hvorimod jeg tydeligt kan huske de nævnte sofapuder, lyseduge og løbere, der i lighed med dekorationerne til Aksel Kristiansens band, bestod af blå duvetine med påmalede blomster-motiver. Det drejede sig ikke om færdige puder, kun pudestykker som kunderne selv skulle montere, men alligevel kan der ikke have været fugls føde i den produktion til de priser, selv om også småpenge havde en vis værdi, da de nævnte ting var in.

Efterhånden fandt Ydby Håndværker- og Borgerforening også ud af at bruge Egon som dekoratør ved deres årlige revy- og dilettantforestillinger. Et år blev det til mere end selve scenedekorationerne, idet han i akvarel malede karikaturer af byens honorariores, der efter endt forestilling købte portrætterne. Revyviserne blev bl.a. skrevet af elektriker Peder Pedersen, og det var han ikke så tosset til, men Egon kunne sagtens have gjort ham kunsten efter. Var han blevet spurgt, havde han måske af samvittighedsgrunde sagt nej til den genre, der var jo trods alt grænser for, hvad kristne mennesker kunne beskæftige sig med – selv om Egon som mange andre efterhånden så med større tolerance på mange ting.

Vi levede faktisk lige på tærsklen til fle-

re af de leveregler, der på mange måder ligner de muslimske. Og det var selvfølgelig især kvinderne, der måtte danse efter de rette noder. Den tid var dog forbi, hvor det blev anset for uanstændigt, at piger benyttede cyklen som transportmiddel. Derimod var det endnu ilde set, hvis en troende, tækkelig kvinde mødte op i en nedringet, kort kjole, og det vakte stor forargelse, hvis hårets ørefrikadeller eller fletninger faldt for saksen. Så for mange var det næsten uforståeligt, at Gud havde skabt en kvinde, der afstedkom så megen synd og syndige tanker.

Fra Egons tidligste ungdom gik ingen dag til ende, uden at han læste i bibelen – dens tale kendte han ud og ind, og det gav uvægerligt grund til eftertanke. Evangeliet havde betydning – han vidste, det krævede noget at være kristen – og vel ud fra den betragtning begyndte han i en ung alder at interessere sig for de politiske strømninger. På det tidspunkt var kommunisternes ideologi vel knap nok kendt i Ydby, men et så ugudeligt parti kunne kristne mennesker heller ikke sympatisere med, og socialdemokraterne var vel ikke et hak bedre. Det kunne ganske vist være svært at se det ugudelige ved de forskellige andelsbevægelser, som fx brugsforeningerne, der tilmed blev startet af Thisted-provsten Hans Chr. Sonne med det formål, at mindrebedemidlede arbejdere skulle kunne købe brød til rimelige penge.

—

Mens tredivernes landbrugskrise med den deraf følgende massearbejdsløshed knugede landet, dukkede der et nyt parti op, som ifølge dets program ville og kunne skaffe arbejde til alle, stoppe krisen og de ugudelige kommunisters fremfærd. At det tilmed var et meget dansksindet parti, fremgik tydeligt af deres blad »Fædrelandet«. Det

gode budskab blev i Thy udbredt af brødrene Kurt og Valther Møbius, der som partiets apostle cyklede egnen rundt for at hverve unge tilhængere til det forjættede D.N.S.A.P. (Danmarks Nationalsocialistiske Arbejderparti). I flere tilfælde havde brødrene held med deres mission, og i en kort periode lod Egon sig også besnære af det gode danske parti; men da det viste sig, at programmet var »Made in Germany« designet af malersvenden Adolf Hitler, blev det kun en gæsteoptræden, uden eksercits med spade, fremstrakt arm, Sieg Heil, lange støvler, skrårøm og naziarmbind.

Når de to sønderjyske tjenestekarle slog sig ned i det blæsende, tilbagestående Thy, kunne det tænkes, at deres primære formål var at udbrede kendskabet til det nazistiske parti. I hvert fald gik de grundigt til værks blandt egnens ungdom, der dog faldt fra én efter én, da den tyske ørn begyndte at hvæsse klørerne. Enkelte af de gamle forhædede partitro holdt derimod til den bitre ende, og sågar kunne partiets Ydbyafdeling mønstre en vinkende kvinde og en heilende bondemand, da tyskerne den niende april 1940 rullede gennem byen med deres pansrede køretøjer, og hvad de ellers havde af krigsisenkram.

Fra maj 1936 til maj 1940 stod jeg i lære på Sundby Jernstøberi & Maskinfabrik, hvor jeg fortsatte som svend, indtil jeg den 22/4 1941 blev indkaldt til den kongelige danske marine. I Sundby gik det hurtigt op for mig, at både by og omegn var en ren enklave for de såkaldte nationalsocialister. Men da germanerne den niende april gjorde deres indtog, havde ingen lyst eller mod til at hæve armen til en velkomsthilsen, for det var jo nok ikke på den måde, de havde ønsket eller ventet nazismens udbredelse, eller måske havde

de allerede fået klamme fødder.

På maskinværkstedet gik dagen næsten, som om intet ondt var hændt, men jeg blev dog kaldt til telefonen, noget der vist aldrig var sket før. Det var mor, der var i røret, som hun efter få ord overlod til Anker og Egon, der hver på deres måde formanede mig til ikke at være for rapkæftet, som situationen nu tegnede sig. Deres råd tog jeg til efterretning, og da jeg så nogenlunde vidste, hvem der var smittet med den nazistiske bacille, tog jeg mine forholdsregler efter det.

Men de havde jo ret, nazisterne – landbrugs krisen og arbejdsløsheden blev successive afskaffet – de ugudelige kommunister blev fanget, tortureret og sat i fængsel – bønderne slap af med svinekortene og glædede sig over, at de nu endelig fik rimelige gode priser for deres produkter – de forretningsdrivende klagede heller ikke, for det skæppede godt i kassen med de mange solide tyske kunder – og entreprenørerne, der byggede vestvolden, skovlede penge ind, så de var også mere end tilfredse med udviklingen. At alt så blev betalt af den danske stat, skænkede vel kun de færreste en tanke.

Der var langt fra Ydby til Sundby, når strækningen skulle tilbagelægges på cykel. Alligevel tog jeg turen næsten hver lørdag-søndag, vel nok drevet af både længsel og ønske om at se, hvordan det stod til hjemme. Men i det store hele skete der kun små forandringer, togene kørte som de plejede, stationens vindrose pumpe stadigvæk vand til cisternen, og elektricitetsværkets dieselmotor dunkede sine dunk-dunk-dunk, som den altid havde gjort, og som sædvanligt afløste Egon mor ved centralen, et samarbejde der gik forbavsende godt, selv om der nu og da udspillede sig små kontroverser. Det viste

sig bl.a., da Egon begyndte at interessere sig for pigernes fristende former, hvilket gav sig til kende i en flirt med en ung jomfru af bonde- og god kristen herkomst. At pigen havde velhavende forældre, spillede sikkert ingen rolle, idet de færreste i forelskelsens stund har sindsro til at tænke normale, fornuftige tanker. Derimod er det sandsynligt, at mor har set med sympati på det solide økonomiske og gode kristne forhold; men da hun også kendte faren ved forelskelsens sødme, krævede hun, at Egon kom hjem i sømmelig tid, når han besøgte den udkårne – i hvert fald så længe han boede hjemme. En aftale der virkede upåklageligt, indtil han flere gange i træk overskred det fastansatte klokkeslæt, et sløseri der blev tacklet ud fra deisen, at den der ikke vil høre må føle, og det kom han til, for mor låste ham ganske enkelt ude. I det tilfælde lod hun ikke nåde gå for ret, så Egon valgte at tilbringe resten af natten under bliktaget i det gamle, triste brændeskur – og det viste sig, at metoden virkede efter hensigten.

Hjemme var det en ufravigelig skik, at ingen begyndte at spise, før mor havde bedt bordbøn, og mens det stod på, blev der ikke taget hensyn til abonnenternes kalden – takken for det daglige brød kom i første række. For en kort stund blev vor forbindelse til den store verden afbrudt, idet stikproppen til centralen blev taget ud, før mor med en dinglende ledning og hovedtelefonen for ørerne stod hen til det runde mahognibord, hvor hun med den andagt, der ligger i et par foldede hænder, bad bordbønnen. Efter en halv eller hel dag ved centralen, hvor der under ekspeditionerne bliver sagt Ydby i én uendelighed, kan koncentrationen let komme på afveje. For mors vedkommende viste det sig den aften, hun fraværende indledte bønnen

med at sige »Ydby«. I det øjeblik var det svært at finde den rigtige grimasse, men da tankerne igen blev indstillet på rette bølgelængde, fik vi taksigelsens bøn uforfalsket – at der så ved et uheld kom afsenderadresse på, kunne vel aldrig skade.

Før Egon begyndte at afløse ved centralbordet, kunne det på hverdage være svært for mor at få rettet det helt store bord an, for selv i middagsstunden var der ikke ro for apparatets kimen. På søn- og helligdage blev der derimod kræset for os med livretter, såsom store bøffer (gerne hestebøffer), kyllingesteg (af egen avl), oksesteg, grisesteg og andet godt – altid efterfulgt af en velsmagende efterret. At mad er en Guds gave, man ikke smider væk, blev vi belært om, ikke mindst i gerning, når vi

så de forskellige retter, mor fik ud af resterne fra en god søndagsmiddag. Under et sådant måltid kunne Egon godt ymte noget om, at så vidste man da, hvad en flæskesteg var, indvendinger mor ikke tog til følge. Når vi fik flæskesteg, skar jeg gerne det bævrede fedtlag fra og overlod Egon delikatessen – og det tog han tilsyneladende ingen skade af, for som ung havde han ikke besvær med at holde den slanke linie.

For Egon og mig var det svært at sætte navn på alle de menuer, der kunne fremstilles af rester. At det også kneb for mor, viste sig, da Egon under et måltid sad og mumlede noget om, at det egentligt var rart at vide, hvad dagens miks bestod af. »Ja det kan jeg godt fortælle dig«, sagde mor, »for det består af god, spiselig mad – og

Egon Nielsen ved et maleri af sin mor.

som du ved, så har jeg lært at lave mad.» Her var Egon måske nok lidt for hurtig i replikken, da han fik sagt: *»Du har lært at lave mad – du har lært at lave opstuvning.*» Et sådant ordskifte gik som regel fredeligt for sig, idet både mor og Egon var benådet med sans for humor.

Selv om det aldrig blev nævnt, må Egon foruden kost og logi have fået en månedlig gage. Det kan ikke have været et stort beløb, for så vidt jeg husker, havde han aldrig eller så godt som aldrig penge. Men på det område skilte han sig ikke ud fra andre, for under krisen i tredverne havde kun de færreste penge, i hvert fald penge nok.

Malerier, tegninger etcetera gav vel også et lille afkast ind imellem, men med Egons sans for økonomi gavnede det som en skrædder i helvede, også selv om forbruget til verdslige forlystelser såsom dans og lignende ukristelige udskejelser var lig nul. Alligevel smuldrede mønterne, og med alderen tog tobakshungeren til, så da cigaretterne steg ublu fra tredivet til fyrre øre for en ti styks pakning, var der ingen forslag i penge.

At ryge eller ikke ryge var udelukkende et spørgsmål om økonomi, ingen skænke-de de eventuelle skadelige virkninger en tanke. Tværtimod havde man den opfattelse, at røgen kunne holde forkølelse og influenzalignende sygdomme i ave. En myte der fik et knæk, da den kæderygende Henry Sundby Jensen Ubbesen blev angrebet af en særdeles ondsksfuld virus. Nu var Henry heller ikke et helt almindeligt menneske, idet hans mor var halvtreds år, da hun satte ham i verden. Et under der må tillægges den gode gamle teknik, da tanken om kunstig befrugtning slet ikke var tænkt på det tidspunkt.

Under Henrys sygdom forlød det ikke

kun, at han var syg – men at han var meget syg – og da han boede mutters alene, måtte én af vennerne nødvendigvis træde hjælpende til. Og med bibelens ord i tankerne – jeg var syg og du besøgte mig ikke – og tilskyndet af mor blev det Egons kristne pligt at være Henry behjælpelig under sygdomsforløbet. Havde det så bare været et brækket ben eller en lignende kvæstelse, ville det ikke have givet spekulationer at hjælpe, men her hvor det drejede sig om en smitsom sot, var det med bange anelser, Egon påtog sig opgaven, idet han havde den allerstørste respekt for smitsomme sygdomme. Så for mig er der ingen tvivl om, at han aldrig trådte ind over dørtærsklen til Henrys pestbefængte hus, før han havde bedt om Guds beskyttelse.

Da Henry efterhånden kom så meget til hæfterne, at han kunne indtage lidt fast føde, tilbød Egon ham en cigaret – måske med den tanke, at røgen kunne få bugt med de sidste genstridige baciller. Det velmente tilbud blev afvist med en håndbevægelse, og en rusten stemme der mælede: *»Nej – æ væl ingen ha, å hvis æ kommer øvver det hæe, væl æ aldrig røg mee.*» Et godt fortsæt, som ret hurtigt blev lagt på hylden, da Henry Ubbesen igen kom på højkant.

Dagen efter fars død blev Egon af en nabo foræret en meget fin skruerblyant. En velvalgt trøstegave, idet en blyant er et uundværligt redskab for enhver digter og tegner. På det tidspunkt er Egon ti år og er forlængst kommet over det stadium med at tegne hus efter hus, hvor far, mor og tante Agate står udenfor, hvor de med strittende hår, arme og fingre mest af alt ligner en forsamling overdimensionerede edderkopper.

I første omgang var det ikke så meget skriveriet, men maleriet der havde Egons store interesse, og hans tidligste billeder

hænger da også forskellige steder endnu. Men de hang ikke på mors vægge, da de fortrinsvis var reserveret til litografier af gode, gudelige kvinder og mænd. Dog blev der levnet plads til enkelte malerier – malet af en rigtig maler ved navn Charles Selmer, hvis billeder udelukkende bestod af naturalistiske idyller.

Henry Sundby Jensen Ubbesen var én af dem, der interesserede sig for Egons malerier. At han også var en humoristisk kritiker, kom til udtryk, da Egon malede et billede af en ræv, der hang til lit de parade på elektricitetsværkets udhus. Efter det sidste penselstrøg forsøgte vi hver især at vurdere resultatet. Ingen havde givet deres mening til kende, før Henry ironisk bemærkede: *»Ja ætter mi minning er æ billed no eet så toblig, for enhver ka jo da sik, at det er en ræv æ skin er trukken åe.«*

Henrys slagfærdighed fornægtede sig heller ikke, da han vurderende beså et maleri af et faldefærdigt hus, hvor der gik en flok høns ude på gårdspladsen. At billedet blev studeret i alle detaljer, fremgik af følgende kommentar: *»Ja hvis æ ska sæj mi ærlige minning, så tøvves æ, at det er en skam, at do hår såt æ huer i den forkert enn af den hønn, der står lie møt i det hele.«*

Inspireret af den spanske borgerkrig og den ulmende uro, tyskernes sabelraslen førte med sig, malede Egon sidst i tredverne et billede af krigens rædsler. Billedet havde en uhyggelig dystre baggrund, hvor kun de eksploderende granater lyste lidt op i mørket. I forgrunden var der sat fokus på en såret soldat, der blødte kraftigt fra venstre kind. Under stålhelmen så vi hans rædselsslagne ansigt, mens han med bajonetten på geværet forsøgte at forcere en pigtrådsspærring. Billedet, der gjorde et stærkt indtryk, hang længe til skue oppe på

Egons værelse, før det kom i Henry Ubbesens eje. Så mon ikke det er gået alle tings gang, da Henry langt om længe blev gift og flyttede fra byen.

—

Mens jeg sad og fordybede mig i jagtfortællinger og forståelige gysere af Nat. Pinkerton, beskæftigede Egon sig med titler som Fagre ny Verden og Dansk Samlings tidsskrift Det Tredje Standpunkt, som han meget sandsynligt også har skrevet artikler til. I hvert fald kom han til at kende forfatteren Arne Sørensen, medstifter af Dansk Samling, højskoleforstander og redaktør af Det Tredje Standpunkt. Partiet, der blev stiftet i 1936, har ikke været kendt af mange i Ydby, da Egon omkring 1937-38 arrangerede et møde på Ydby kro med Arne Sørensen som taler.

Det blev et vendepunkt i Egons tilværelse, at han gennem tidsskriftet Det Tredje Standpunkt kom i forbindelse med Dansk Samling, idet han i 1942-43 på foranledning af Arne Sørensen blev ansat på Samlerens forlag i København med det formål, at han skulle tage studentereksamen på aftenkurser. Sådan gik det ikke, for som de øvrige på forlaget blev han snart involveret i det illegale arbejde, der for Egons vedkommende bl.a. bestod i at oversætte svenske bøger og tidsskrifter.

At modstandsbevægelsen havde mange opgaver, blev jeg klar over den morgen, Egon mødte op på min bopæl, før jeg var stået op. Det lignede ikke ham at være så tidligt på færde, så uvilkårligt spurgte jeg, om der var noget galt, hvortil han svarede: *»Nej – jeg har bare været til alters med en ung mand, der har skudt en stikker i nat.«* Det med altergangen må vist betragtes som en serviceydelse inden for det illegale arbejde. Om det så for Egons vedkommende kun var et engangstilfælde, ved jeg

ikke, men det var i hvert fald ikke et engangstilfælde, at tyskerhåndlangere blev likvideret.

Samlerens Forlag A/S, Rømersgade, København blev grundlagt i 1942 af medlemmer fra Dansk Samling. Forlagets udgivelser bestod af rejse- kunst- og politiske bøger, men efterhånden blev mange, måske de fleste bøger og publikationer af illegal art. Så af sikkerhedsmæssige årsager blev der arbejdet forskellige steder i byen, blandt andet sad Egon og skrev i sin klublejlighed på Marie Kirkeplads.

Stukket og hjulpet af en sølle for..... håndlanger stormede tyskerne i januar 1945 forlaget, men på grund af de omskiftelige arbejdssteder gik kun en del af personalet i fælden. For Egons vedkommende blev det derimod til fire måneders internering, hvor han først sad i Vestre Fængsels tyske politiafdeling celle 560, hvorefter han blev sendt til Frøslevlejren, hvor kosten kunne bestå af lækkerier som suppe, kogt på rødspætteyngel.

Til Egons held blev han løsladt foranlediget af grev Bernadottes indsats for at få norske og danske fanger sat på fri fod. Derefter gik turen hjemad i én af de hvide busser, som han stod af i Fredericia for at tage toget til Ydby. En tur han kørte på fri-billet med togpersonalets fulde velvilje, idet han ikke ejede en rød øre.

Om ikke andet kunne hans tilstand legitimeres, hvor han kom fra, og på det tidspunkt vidste alle, hvor det bar hen – de fem besættelsesår havde både blegnet på folks egoisme og den habit, Egon havde brugt dag og nat under hele interneringen. Men selv om mor havde forsøgt at pudse tøjet lidt op, lignede han en træet, underernæret, nervøs lazaros, da han en uges tid før Danmarks befrielse igen ankom til Københavns Hovedbanegård.

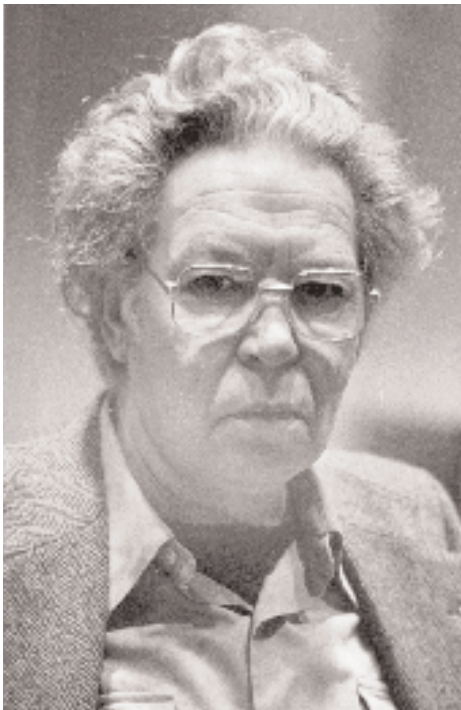
Visionerne om Egons uddannelse havde Arne Sørensen ingen mulighed for at følge op, idet han i 1943 som medstifter af Danmarks Frihedsråd blev jaget af tyskerne og måtte leve i det skjulte (eller gå under jorden som det hed). Efter frihedsbudskabet den fjerde maj 1945 kunne han igen træde frem uden skæg og briller, men da kom Samlerens Forlag i anden række, nu helligede han sig arbejdet for partiet Dansk Samling, der ved valget samme år kunne besætte to ministerposter – med Arne Sørensen som kirkeminister.

Under krigen flyttede Egon fra Marie Kirkeplads og lejede sig ind på et værelse hos familien Brendstrup i Adolph Steens Allé. Med mit kendskab til Brendstrup vil jeg bedømme ham som et venligt, tiltalende menneske, men med den mystik over sig, at han altid havde mere end rigelige forsyninger af krigstidens mangelvarer, såsom cigarer, tobak og lignende. En mystik der ikke blev mindre af, at han havde forbindelser, så han kunne kontakte Egon under interneringen i Vestre Fængsel. Efter Egons arrestation åbnede Brendstrup aldrig sin entredør, før han vidste, hvem der ringede på. Den forholdsregel erfarede frøken Ella Kronborg og jeg, den aften vi ville besøge Egon uden anelse om, at han nu sad i den tyske afdeling af Vestre Fængsel. Ingen gav sig til kende, mens vi ringede på, først da vi kom et stykke ned ad trappen, blev døren lindet forsigtigt og Brendstrup, der kendte vore stemmer, kaldte på os og sagde, vi skulle komme op, hvorefter han fortalte, at Egon var taget af tyskerne.

Efter denne, noget chokerende meddelelse blev vi inviteret ind og beværtet med kaffe, brød og en cognac, og mens vi forsøgte at nyde det, betroede Brendstrup os, at han nok skulle holde os orienteret om

forløbet af Egons fængsling. Om han så kunne aflægge besøg i fængslet, eller oplysningerne blev hentet gennem hemmelige kanaler, forlød der vist intet om, men vi fortod, at tyskerne under ingen omstændigheder tillod besøg i den af dem benyttede fængselsafdeling. Men da et brev måske kunne slippe gennem censuren, skrev Brendstrup Egons adresse ned på et stykke papir, som vi for resten har liggende endnu.

Set med mine øjne så Brendstrups hjem ud som et af de finere eller bedre, men hverken bedre eller finere var det, end at han snupede Egons overfrakke og lod den pantsætte for en sommer. I nødens stund gjorde Egon også brug af lånekontoret, det erfarede jeg en dag, vi havde bestemt os

Egon Nielsen som 60-årig.

for én eller anden udskejlse, idet Egon, før vi gik, kastede et ransagende blik på værelsets ting og billedgalleri, hvorefter han målbevidst stilede hen mod et farvelitografi af H. C. Andersen, tog ham på næsen og sagde: *»Ja, der hænger du og griner H. C., men nu går den ikke længere«*. Siden den dag så jeg aldrig billedet af den gamle eyentyrdigter, men da Egon efter opholdet i tysk fangenskab igen flyttede ind på værelset hos Brendstrup, mindede skyggen på væggen stadigvæk om, at H. C. Andersen havde været der.

—

Efter tyskernes kapitulation nød Egon og jeg i et par dage frihedens glade rus, før hverdagen kaldte. Jeg fortsatte, hvor jeg slap, hvorimod Egon fik et job på et posthus og senere et mere fast arbejde på K.F.U.M.'s soldaterhjem i Gothersgade. Her traf han sin kone Karen Margrete Skovmark Olsen, der var økonoma på K.F.U.M.'s spiserestaurant en etage højere oppe. I 1946 blev de gift og fik med anstændige intervaller tre piger og en dreng. Da den første graviditet blev kendelig, kom Egon med følgende bekymrende bemærkning: *»Å no hå æn gyvt sæ, å no ska æn ha baer, ja æ begriber eet hva æ hå tint po, mæ der alti hå hat mee æn rigelig mæ å klår mæ seel«*.

Ud fra den betragtning må økonomien ganske givet have spillet ind, da Karen og Egon som nygifte søgte og fik stillingen som bestyrere af Skagen Missionshotel. Her faldt de åbenbart aldrig rigtigt til, for efter kun to år rejste de tilbage til København, og det var vist især Egon, der insisterede på at returnere, så snart lejlighed bød sig.

I 1948 tog de afsked med Skagen. Egon havde fået ansættelse ved den kristne humanitære Kofoeds Skole på Amager.

Hvad den stilling detaljeret indebar, havde vi svært ved at følge, nu da Ella og jeg var gift og bosat i Ydby. Men det førte bl.a. med sig, at Egon afløste Kofoed som kordegn ved Kristianskirken, hvilket måske var årsag til, at han blev kordegn ved Husumvold kirke – et Guds hus der startede i en tyskerbarak. Det var ikke ideelle forhold, så ikke mindst Egon gjorde et stort stykke arbejde for at skaffe penge til en ny kirke, der blev indviet den 20. marts 1960. I den anledning skev han en salme på melodien »Den signede dag«. Første og sidste vers bringes her:

*Ved alfare vej Guds ord skal gro
i gode og onde dage,
er engen de milde blomsters bro
er sne over alle tage
det vil, som det mindste frø af tro,
hver tid sætte frugter fage.*

*Gud lade nu kors og kirke stå
sin nåde til mål og minde,
som dage skal komme, dage gå,
han lyse sin fred derinde,
at menneskehjerner altid må
livsordet og frelsen finde.*

Egon Nielsen 1959.

Fra Egons kone har jeg i skrivende stund modtaget en »Levnedstegning« skrevet af Egon i 1977. Og det giver et dilemma, for selv om den stemmer overens med det, jeg har skrevet, er det for sent at gøre brug af alle hans korte sentenser, så jeg springer et stykke frem – og citerer:

»Nu har jeg et årstal. 1933. Da kom der et menneske, udsendt af Gud. Hans navn var Steincke – og han lavede en socialreform. Den reddede mig fra at komme i lære. Jeg ville være maler (for så kunne jeg

blive kunstner ad åre) eller typograf (så kunne jeg trykke mine egne romaner) eller, da de to ting var droppet efter tur: urmager. Det glippede gudskelov også. Alle mestre henviste til den ny sociallov og sagde, at nu kunne de i hvert fald kun udlære deres egne sønner.

Det viste sig at være en lykke for mig. For mor (der jo havde en særlig kærlighed til mig, fordi min højre hånd er temmelig mislykket) tænkte: Så kan han få centralen. Så kan vi finde en fornuftig kone til ham. Og så kan han male, digte og spille som han har lyst til og alligevel få føden. Således gik det til at min ungdom blev verdens hidtil bedste. At læse, spille banjo og tale sandhed. Og engang imellem tage et job som skabsmaler eller køkkenmaler. At kunne gøre alt det slaverne bare drømte om. Så kom krigen. Først den i Finland, hvor man burde være faldet. Men den dag, jeg ville poste mit tilbud om assistance, snakkede jeg først med min ældre bror. Han sagde, at nu skulle jeg da huske at meddele, at »der blir ingen krig om morgenen.« Hvorfor ikke? spurgte jeg. Hvortil han meddelte: Nej, for da er du ikke oppe. Så rev jeg mit gode tilbud i stykker. Og Finland tabte«.

Længere fremme hedder det: »Men i Rømersgade i København havde jeg et lærerigt tilhold under meget af krigstiden. Det helt utrolige var en aften kort efter min ankomst. Da sad jeg i stue sammen med en hoben forfattere, mens Sam Besechow læste et manuskript, han havde begået. Man skal være mig og fra Ydby for at begribe, hvad der skete i mig den aften. Nu kan alt ske. Jeg var på vej hjem til kunsten og menneskene«.

Senere hedder det: Nej for resten: Jeg glemmer at det legale illegale Kirkens Front sendte bud efter mig. Jeg troede

redaktøren havde mistet forstanden, for han spurgte om jeg ville træde ind i redaktionen. Det gjorde jeg med et vist held. Bl.a. interviewede jeg Ole Wivel. Han blev senere direktør på Gyldendal. Og maleren Mogens Jørgensen. Han kom til at smukke sere landets kirker. Selv fik jeg mindre ud af det. Men jeg skrev da nogle vers til *Heretica* – og det var underskønt. Tænk: de sendte mig 80 kroner for dem. Så ringede Jørgen Rode fra *Magasinet* og så skrev jeg noget der. Så til *Information*. Og så var det, jeg blev kordegn og lavede et forlag. Som gik fint, indtil jeg mødte pengefolk.

Da så forlaget var praktisk talt helt nede, kom jeg på en tilfældig annonce ud til DMS (*Det danske Missionselskab*) hvor jeg skulle redigere *Dansk Missionsblad*, vel fordi jeg havde gjort mig bemærket ved at lave et større fælleskirkeblad »*Sogn og Samfund*«. Her på DMS er jeg så under mine grå hår. Og når jeg har skrevet så meget, er det udelukkende fordi der ikke er noget at sige om mig. Og jeg kan ikke lide det.«

I 1983 takker Egon af som redaktør af *Dansk Missionsblad*, og i august samme år bringes artiklen »Afskedssamtale med Egon Nielsen«, en artikel der bl.a. bemærker sig ved, at han interviewer sig selv. Det selvinterview finder sted et halv år før hans død, og som hans kone Karen siger, giver det et godt billede af Egon, her hvor kræfterne begynder at svigte. At det forholder sig sådan, anes måske allerede i bladets adventsudgave, med fortællingen »*Vejns ende*«.

I 1977 er Egon mere kendt, end det kommer til udtryk i hans »*Levnedstegning*«. For det første må han på det tidspunkt forlængst have gjort sig skriftligt bemærket, når han i fyrrerne, på opfor-

dring, bliver medredaktør af *Kirkens Front*, og samtidig får sine digte og artikler optaget både i tidsskrifter og aviser.

Så tidligt som i 1950 udkom hans første digtsamling på Arne Frost Hansens forlag, under titlen »*Bekendelse*«, og i 1955 fulgte »*Himmerigshistorier*«, en samling af 31 småfortællinger, der på nær et par stykker tidligere havde været bragt i *Kirkens Front*. Men selv om »*Himmerigshistorier*« kun er en lille sag på 74 små sider, blev den begyndelsen til det forlag, Egon startede under navnet »*Credo*«. Bøgerne, der blev udgivet, havde gennemgående et kristent islæt, og det var nok en »skavank«, der ikke passede ind i de glade tressere, hvor et Guds ord ikke blev vekslet så tit som den eftertragtede gode mammon – den der blev talt så meget om, men som kun de færreste så. Til forlaget »*Credo*« skrev Egon foruden »*Himmerigshistorier*«, »*Evangelium og Konsekvens*« og i 1965 »*Før verden fik fart på*«.

Når vi danske synger, at frihed er det bedste guld, må vor arv af noget så kosteligt vel være værd at værne. At Egon var én af dem, der mente det, viste han i besættelsesårene, og da han igen, sidst i tresserne, rustede sig med kuglepennen i kampen mod Fællesmarkedet. I det samvittighedsspørgsmål gik han aldrig på kompromis, og det kunne have kostet ham stillingen som redaktør af *Dansk Missionsblad*, idet han i 1972 fik en offentlig misbilligelse af selskabets bestyrelse, der mente, at det fællesmarkedsstof, han bragte i bladet, var for ensidigt. Unionsemnet blev han aldrig færdig med, og efter nederlaget den anden oktober 1972 hedder det til slut i én af hans mange kronikker: »*Oh vi græd kun over den spildte mælk i den tid, da ja-sigerne lo. Det gjorde de klogeste af dem ikke ret længe.*«

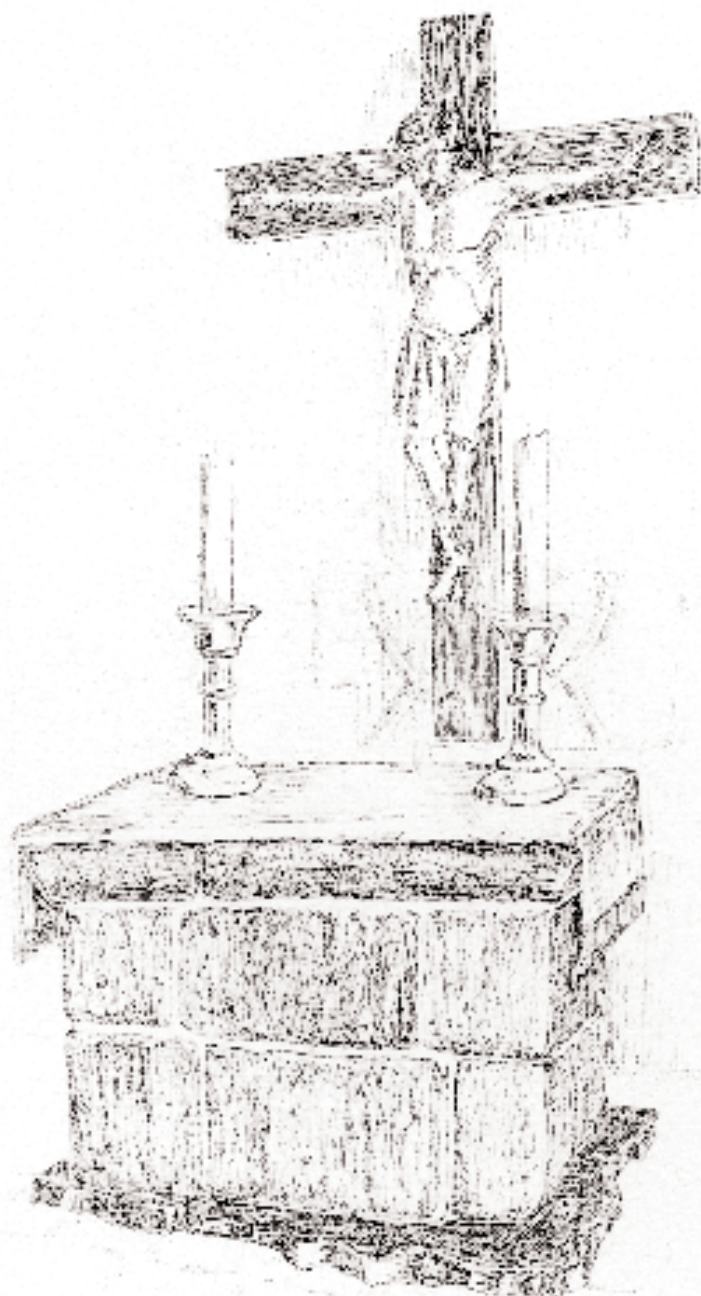
I Informations nekrolog over Egon skriver Palle Koch: *»Han kom op på bladet engang i 70'erne for at præsentere en kronik, men først præsenterede han sig selv. – Det er ikke så godt, men jeg hedder altså Egon Nielsen... – Det ku' være værre... Sid ned! – Nej det er værre end De tror... jeg er redaktør af Dansk Missions Selskabs blad... Det var Egon Niensens entre på Information. Han kendte godt sit værd, men vidste også, hvordan man skulle omgå det. Han var et nordenfjordsk gemyt, fra Ydby-kanten i Thy.- Han kom med en kronik, der ikke lignede dem vi plejede at forelægge læserne – så der var al mulig grund til at bringe den.«*

Ligesom Egon kunne præsentere sig på en speciel måde, fik han efterhånden også sin egen tidsregning. – Fae å etter æ bløv berømt. – Det skæringspunkt må have ligget omkring 1978, da han på Gyldendals Forlag fik udgivet *»Samtalestationen«*. Men *»berømmelsen«* slog vel først rigtigt igennem, da han begyndte at fortælle bibelhistorie i Mogens Hansens radioudsendelser *»Ved dagens begyndelse«*. Det førte så med sig, at han på foranledning af Mogens Vemmer kom i fjernsynet, hvor han hovedsageligt fortalte bibelhistorie for børn. Udsendelser der havde en karakter, så også voksne hørte på og så med. Men det var nu min fornemmelse, at Egon først rigtig var i sit es, når han på sine ture rundt i landet talte til en levende, nærværende forsamling.

Så vidt vi er i besiddelse af alle Egons bøger, blev det iberegnet en digtsamling til tolv i alt – hvoraf to er oversat til svensk.

At han var værdsat som både kronikør, forfatter og fortæller, fik han bevis for i 1982, da han blev tildelt 10.000 kr. af *»Poeten«* Poul Sørensens nystiftede mindelegat. En meddelelse der gjorde ham så overraskende glad, at han uvilkårligt gav sig til at nynne Poetens vise om Gertrude, der skulle møde Kaj på Solitudevej. Også de mange gode anmeldelser, som han i årenes løb indkasserede må have glædet ham, fx nævner forfatteren Poul Borum ham som en jysk missionsmand, der skriver fandens godt – og når han så også et andet sted er blevet omtalt som en Guds benådet fortæller, kan ingen vel med rimelighed forlange mere.

Det julebrev, vi plejede at få fra Karen og Egon, fik vi til vor forundring ikke i 1983. Den uorden sad Ella og jeg just og drøftede over formiddagskaffen den 2. januar 1984, da der dumpede et brev ned i postkassen, med afsenderadresse: Egon Nielsen, Hvidovre Hospital. Af brevet fremgik det, at han var blevet hasteindlagt kort tid før jul, og grunden til, at vi først fik brev nu, var, at han ikke ville ødelægge julen for os. I brevet, der er på fire sider, hedder det: *»Sygdommen er ellers alvorlig nok, men det eneste I kan gøre er at huske mig, når I folder jeres hænder.«* Det gjorde vi så, men forbindelsen må have været overbelastet eller på anden måde i uorden, for det gik ikke, som vi bad om, idet Egon døde den 25/1 1984 kun 67 år gammel. Men som vi vidste og ved, er Herrens veje uransagelige, så det kan hænde, at himlen og vi fuldstændig har misforstået hinanden.

*The body is not of
the wood.*